

Profesor consilier Iuga Nadia Camelia

**CJRAE Hunedoara- Liceul Tehnologic” Matei Corvin” Hunedoara și Liceul Tehnologic
” Constantin Bursan” Hunedoara**

Ghid de activități pentru exersarea atenției la elevii cu CES din ciclul primar

Argument

În vederea creșterii performanțelor școlare ale elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES), propun o serie de activități/exerciții pentru dezvoltarea și exersarea atenției.

Din practica educațională, pot fi surprinse câteva caracteristici ale elevilor cu CES integrați în învățământul de masă:

- le lipsește deseori maturitatea și uneori agresiv;
- deseori, ei sunt speriați de școală, au dificultăți de acomodare la mediul școlar, dar colegii îi pot ajuta să depășească această frică;
- unii dintre ei au capacitatea de a înțelege, dar le lipsește capacitatea de a reda cele știute;
- uneori sunt copleșiți de sarcinile pe care trebuie să le execute.

De obicei, elevul cu tulburări atenționale înregistrează dificultăți uriașe la școală. Problema acestor elevi nu este lipsa de inteligență sau lipsa dorinței de a învăța, ci dificultatea de a ști ce să facă, cum să facă. Carol Stock Kranowitz (2012) surprinde câteva motive pentru care școala ar putea fi obositoare pentru acești elevi:

- îi presează pe elevi să se conformeze cerințelor și să dea rezultate
- mediul școlar se află în permanentă schimbare
- stimulii senzoriali pot fi excesivi
- stimulii senzoriali pot fi insuficienți
- de multe ori personalul școlii nu înțelege tipul de tulburare pe care o are elevul
- la școală nu este ca acasă.

În vederea unei mai bune integrări a elevilor cu CES în învățământul de masă pot fi luate în considerare câteva soluții posibile (Gherguț Alois,2006):

- organizarea clasei pe centre de interes, astfel cadrele didactice pun la dispoziție elevilor o bogată varietate de materiale didactice;
- promovarea interacțiunilor sociale, simpla includere a elevilor cu CES într-un program de integrare școlară nu este suficient;
- folosirea unor strategii de grup diferite, pe întreaga perioadă a programului școlar cadrele didactice sunt sfătuite să promoveze activități în grup, în perechi sau individual;
- facilitarea dezvoltării sociale și emoționale, copiii învață cel mai bine atunci când sunt în siguranță și obțin succes în activitățile școlare.

Propun un ghid de activități, pentru elevii cu CES, care au înregistrat probleme la nivel atențional, în vederea creșterii performanțelor școlare ale acestora dar și a exersării și dezvoltării atenției. În cadrul acestui ghid elaborez o serie de activități/exerciții pentru dezvoltarea atenției care pot fi utilizate în activitatea didactică/educativă atât de către părinți cât și de către personalul didactic care lucrează cu elevii cu CES (învățători, profesori itineranți și de sprijin, consilieri școlari, profesori logopezi). Activitățile propuse vor fi utile în interacțiunea cu copilul, deoarece prin intermediul lor el poate să învețe anumite lucruri noi și, în același timp, să-și exerseze atenția.

Scop: Exersarea atenției prin activități specifice în vederea creșterii performanțelor școlare.

Obiective generale:

- ✚ Să-și dezvolte abilitățile atenționale;
- ✚ Să crească rezistența la distractori externi și interni;
- ✚ Să-și îmbunătățească capacitatea de concentrare a atenției.

Acest ghid conține un set de 5 activități de exersare a atenției elevilor din ciclul primar care au înregistrat probleme la nivel atențional.

ACTIVITATEA 1: Exerciții pentru dezvoltarea atenției

Aceste tipuri de exerciții pot fi utilizate atât de părinții elevilor cu CES cât și de către cadrele didactice în diferite contexte (plimbare cu mașina, atunci când se plictisesc elevii, la introducerea într-o activitate). Putem astfel să dedicăm aceste momente pentru jocuri simple ce dezvoltă atenția copilului, concentrarea, dar și întărirea relației cu copilul. Dacă dorim să implicăm copilul în astfel de activități, recomand să alegem jocuri scurte, atractive și distractive.

Scopul activității : Exersarea atenției prin exerciții specifice, atractive și distractive.

Obiective:

- ✚ Să-și concentreze atenția pe o sarcină simplă;
- ✚ Să-și îmbunătățească abilitatea de detașare a unui element de fond;
- ✚ Să-și stimuleze mobilitatea atenției.

1. Pune mâna stângă la urechea dreaptă

Prin intermediul acestui joc distractiv îi spunem copilului diferite instrucțiuni pe care el va trebui să le îndeplinească . Pe parcursul jocului copilul implicat trebuie să integreze două tipuri de informații diferite. Acest exercițiu contribuie la stimularea mobilității atenției, deoarece copilul trebuie să realizeze trecerea de la focalizarea asupra unui aspect, la concentrarea asupra altuia (pune mâna stângă pe piciorul drept, pune arătătorul de la mână dreaptă pe nas, pune mâna dreaptă la urechea stângă, etc). Jocul este unul distractiv și antrenant.

2. Ce culoare are?

Identificăm diferite obiecte în mediul apropiat copilului și îl rugăm pe acesta să indice culoarea diferitelor obiecte :

- Ce culoare are hăinița ursulețului?
- Ce culoare are penarul colegului din banca a doua de la geam?
- Ce culoare are mașina care trece pe stradă? etc.

Astfel, copilul trebuie să-și concentreze atenția și să ignore distractorii, pentru a putea da răspunsul corect.

3. Uită-te pe geam și caută:

Copilul va fi solicitat să caute : o floare, un copac, un câțel **cățel**, o fetiță cu căciulă, un camion, un autobuz etc.

Jocul este unul simplu și atractiv pentru copil, iar rezultatele vizează extinderea perioadei de concentrare a atenției la copil.

4. Numără în gând (se aplică ambele variante)

Varianta 1: Copilul va fi solicitat să: numere de la 1-10, iar când spunem roșu se oprește din numărare, când spunem verde continuă să numere.

Varianta 2: Copilul va fi solicitat să numere pe culori, astfel cifra 1 devine albastru, iar 3 este galben. Atunci când copilul va număra, el trebuie să înlocuiască cifrele cu culorile stabilite. Jocul îl ajută pe copil atât la creșterea volumului atenției, la concentrarea atenției cât și la stimularea abilității de secvențiere.

5. Ghicește la ce mă gândesc

Copilul va fi solicitat să:

- ghicescă un obiect pe care îl descriem verbal, cu cât mai multe caracteristici. Prin intermediul acestui joc, copilul trebuie să adune informațiile pe care le primește, într-o descriere completă. Acest exercițiu îl ajută în mobilizarea voluntară a tuturor resurselor atenționale.

ACTIVITATEA 2: CAUTĂ DIFERENȚELE

SCOP: îmbunătățirea capacității de concentrare a atenției a elevilor.

Obiective specifice:

- + Să-și îmbunătățească abilitatea de detașare a unui element de fond;
- + Să-și dezvolte abilitatea de analizare detaliată și de formare a imaginii mintale;
- + Să crească capacitatea de analizare comparativă și de identificare a particularităților elementelor prezentate;
- + Să întărească legătura rapidă între procesarea mintală și actul motric.

Desfașurarea activității:

Se cere elevului să descrie imaginile prezentate mai jos folosind întrebări ajutătoare:

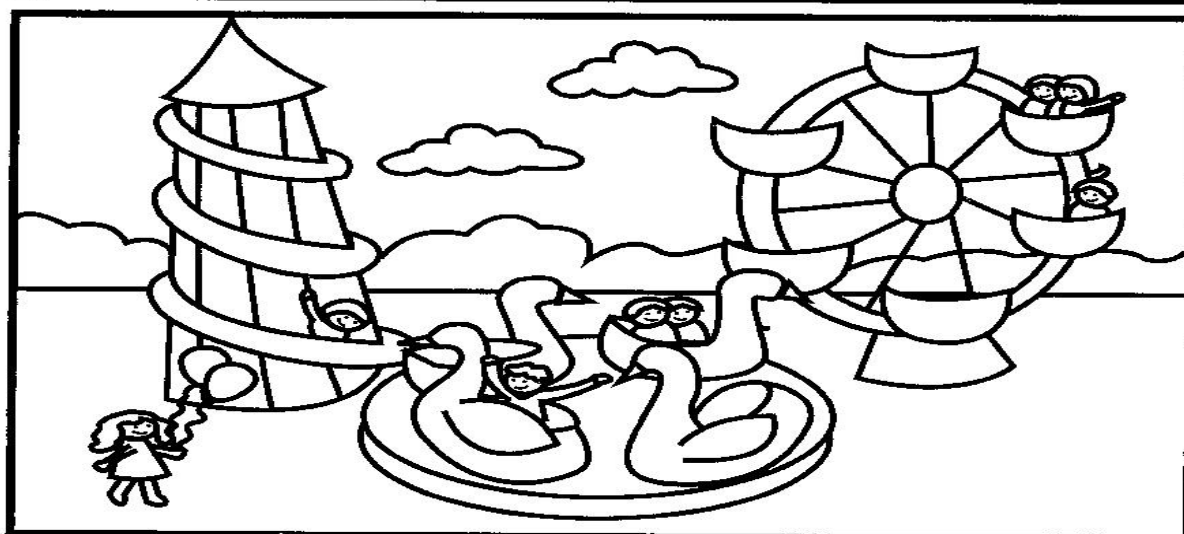
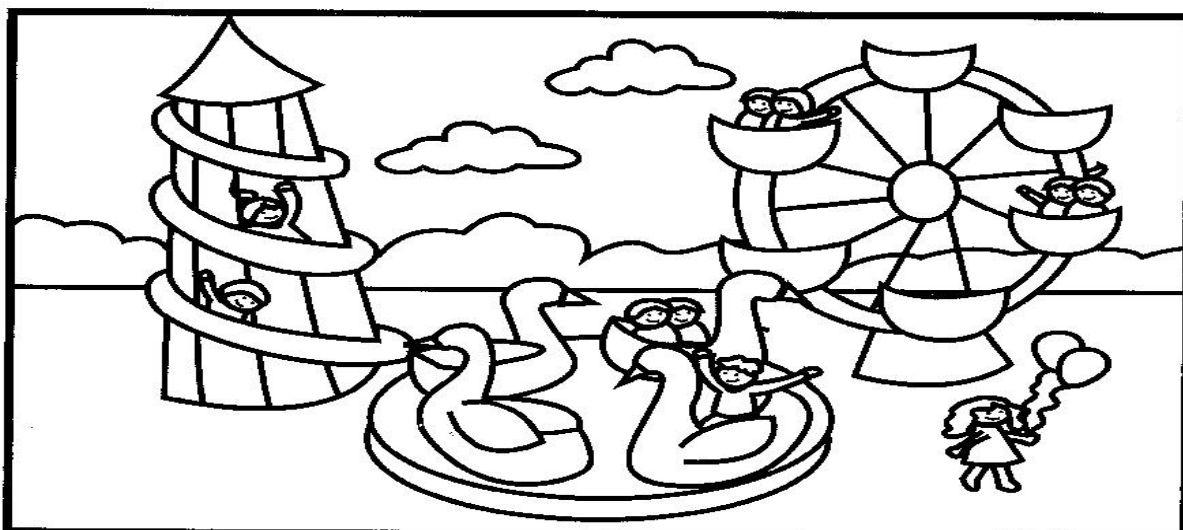
- Căutarea unor elemente vizibile din desen (“Unde este topoganul?”)
- Numerație sau enumerare („Câți copii se joacă în imagine?”, „Ce animale vezi în desen?” „ Câte fete sunt?”)

Precizarea sarcinilor de lucru și a instrucțiunilor de parcurgere:

- „Ce vezi în desenul de mai jos? Privește imaginea și descrie cât mai detaliat ce elemente observi. Acum uită-te cu atenție la cele două imagini de mai jos și încearcă să descoperi ce este diferit în cele doua desene. Nu este nevoie să te grăbești ci, lucrează cu atenție. Încercuiește diferențele găsite. Câte diferențe ai găsit?”

Dirijarea învățării:

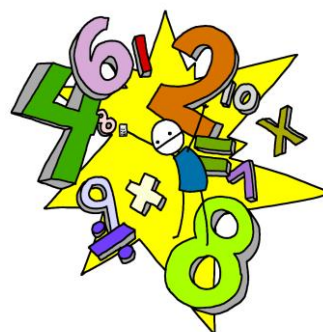
În cazul în care elevul nu reușește să descopere diferențele între imagini, se poate cere acestuia să coloreze, utilizând culori diferite, fiecare element din imagine, întâi într-unul dintre desene, apoi în celalalt. În momentul în care, prin colorare, el va identifica diferențele, va fi oprit din lucru și vor fi analizate elementele identificate. La sfârșit, îi vor fi prezentate din nou aceleași imagini, reluându-se sarcina, de a le compara și a găsi itemii diferiți, dar de această dată fără sprijin.

Colorează și descoperă cele 9 diferențe dintre cele două imagini.

intrecopii.ro

ACTIVITATEA 3: LABIRINTURI

SCOP: dezvoltarea atenției vizuale.

Obiective specifice:

- ✚ Să-și dezvolte abilitatea de detașare a unui element de fond;
- ✚ Să-și dezvolte abilitatea de analiză detaliată și de formare a imaginii mintale;
- ✚ Să întărească legătura rapidă între procesarea mintală și actul motric.

Desfășurarea activității:

Se cere elevului :

- să descrie imaginile prezentate
- să găsească unele elemente vizibile într-un desen (“Uite ce rădăcină lungă are floarea”)
- să numere, să recunoască culori, să identifice personaje (“Câte flori vezi în desen?”, “Ce culoare are fiecare floare? ” Ce animale sunt în imagini?”)

1. Precizarea sarcinilor de lucru și a instrucțiunilor de parcurgere:

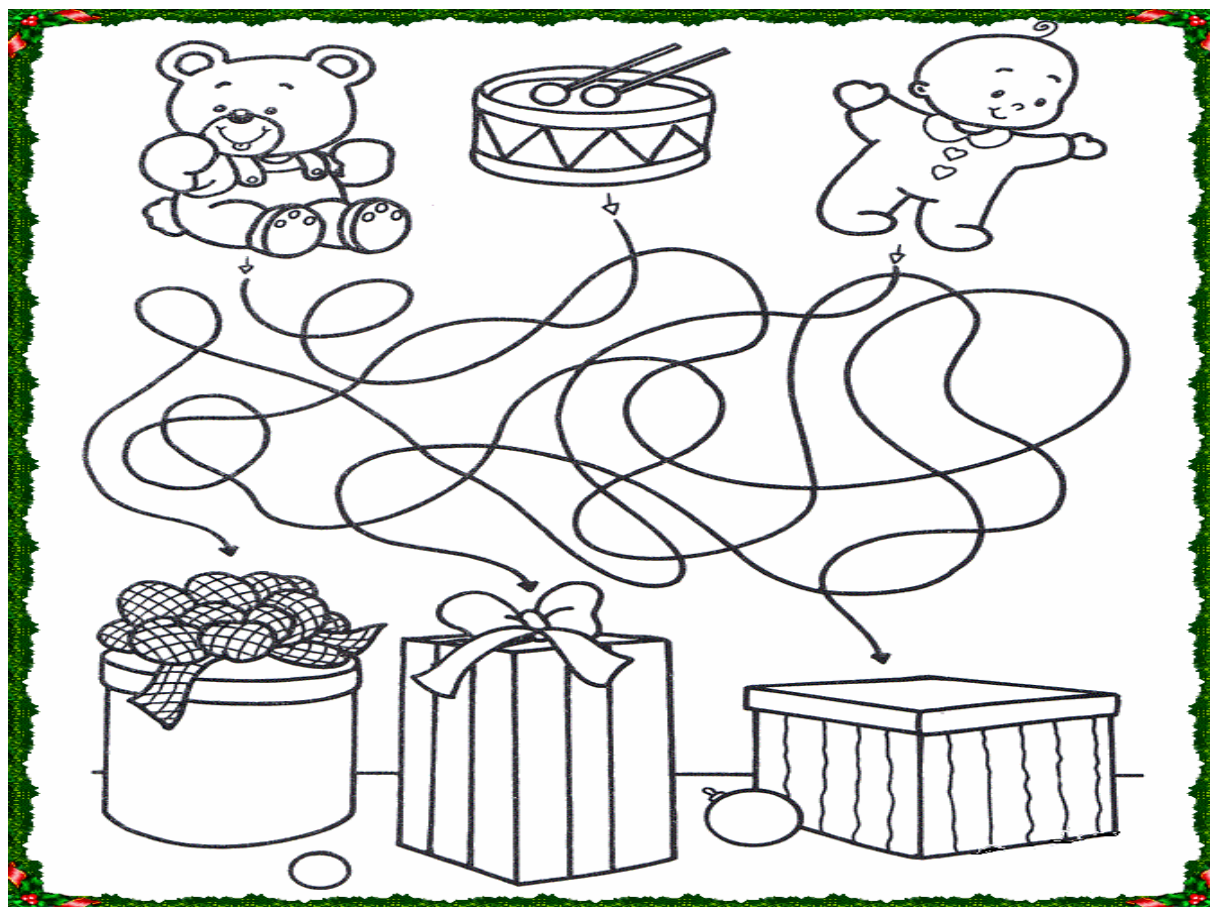
Încearcă să afli fiecare jucărie la ce cutie trebuie să ajungă?

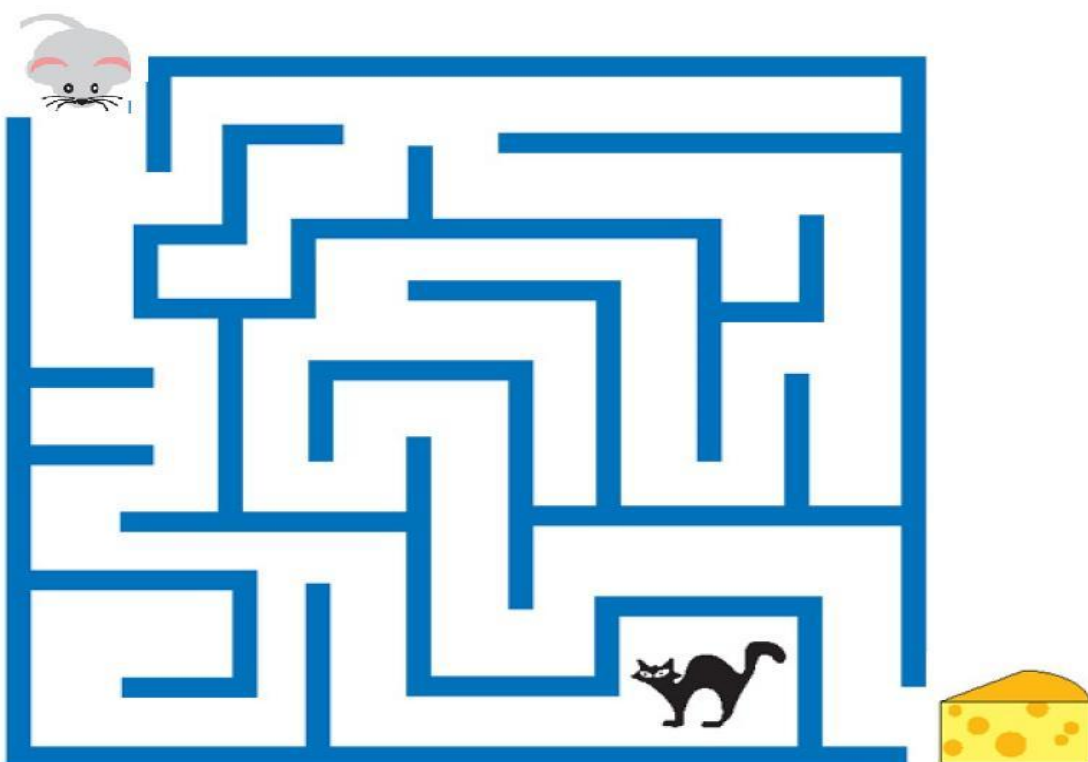
Pe unde ar trebui să meargă șoriceii? Etc.

2. Dirijarea învățării elevului:

- dacă elevul nu reușește să urmărească traseul corect, vom lucra împreună până va reuși să finalizeze primul labirint. Apoi el continuă sarcina până la final.

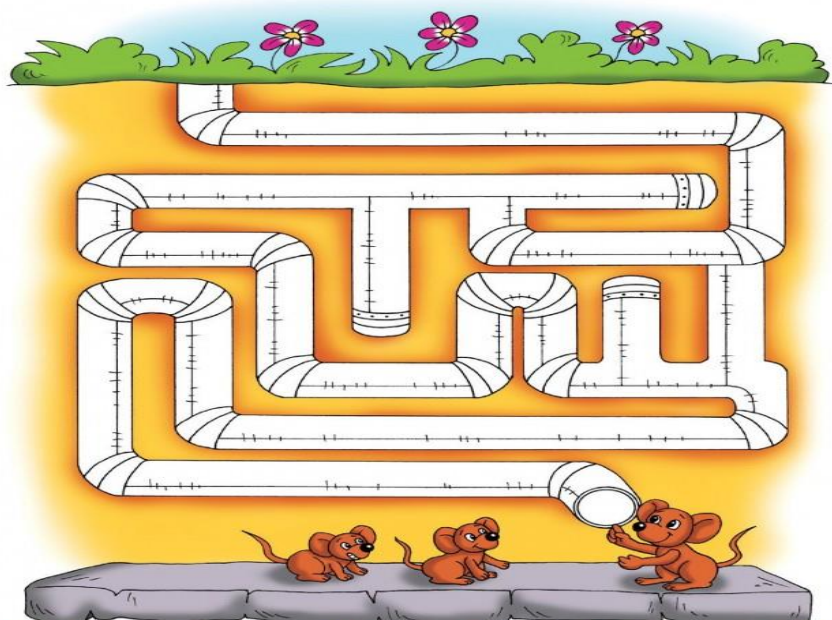
<https://www.google.ro/search=labirinturi+jocurirlz>

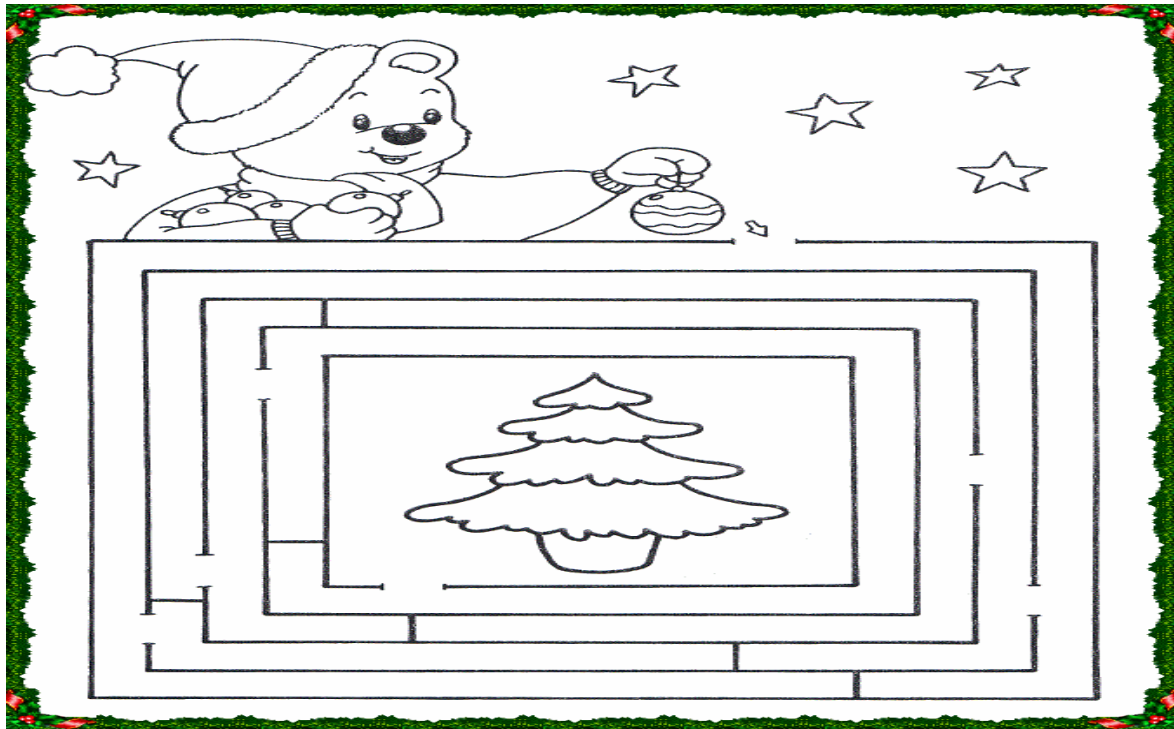

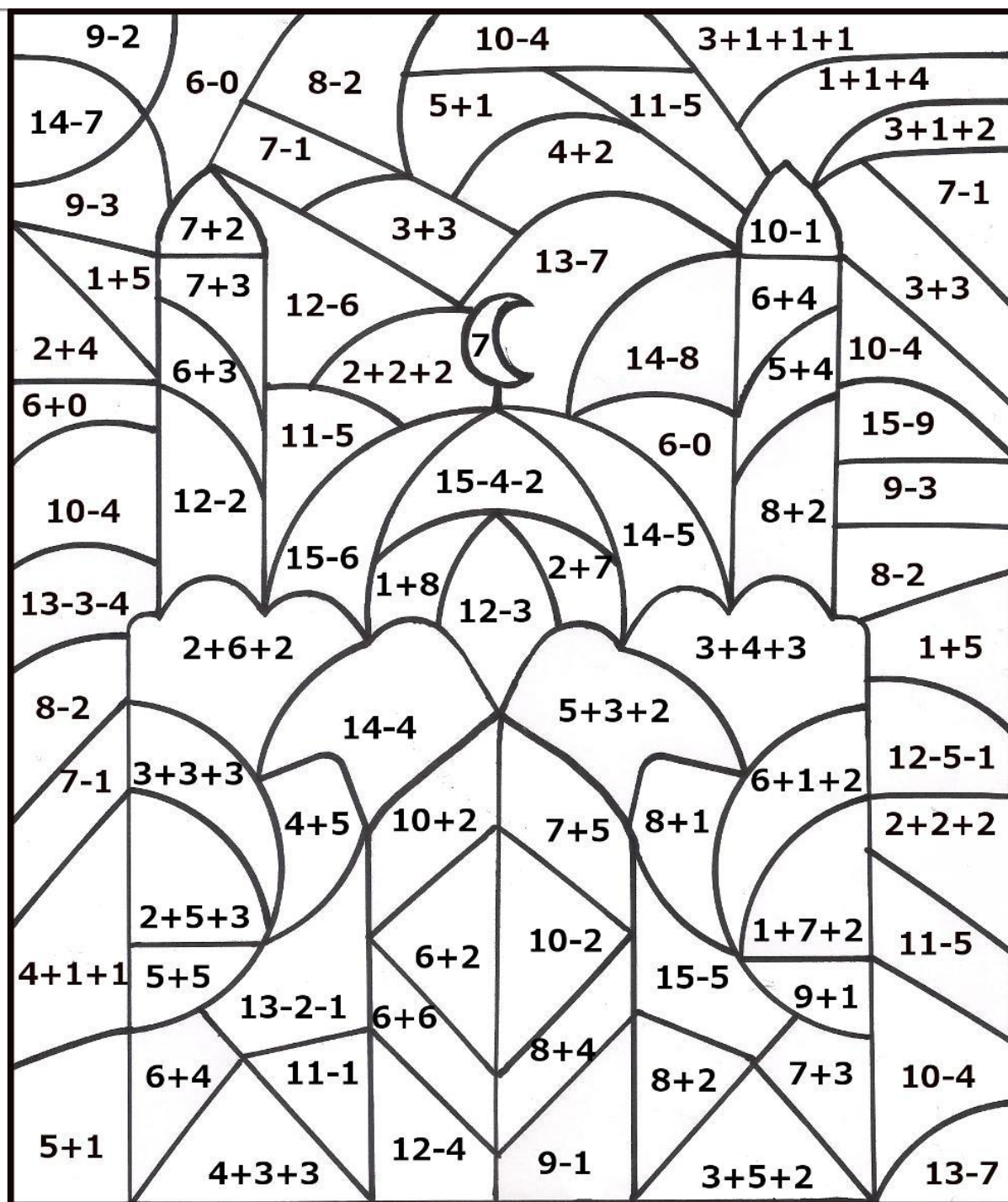

2

Ajută șoriceii să iasă de sub pământ!

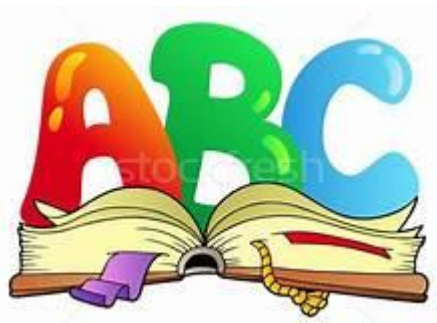

● 6
● 8
● 10

● 7
● 9
● 12

Sarcini de lucru: calculează adunările și scăderile. Colorează cu culorile corespunzătoare cifrelor 6,7,8,9,10, 12.

ACTIVITATEA 4: GĂSEȘTE CE NU SE POTRIVEȘTE!

SCOP: dezvoltarea atenției vizuale

Obiective specifice:

- + Să-și dezvolte abilitatea de a localiza un element țintă;
- + Să-și dezvolte abilitatea de analizare detaliată a imaginii mintale;
- + Să-și crească capacitatea de analizare comparativă și de identificare a particularităților elementelor prezentate.

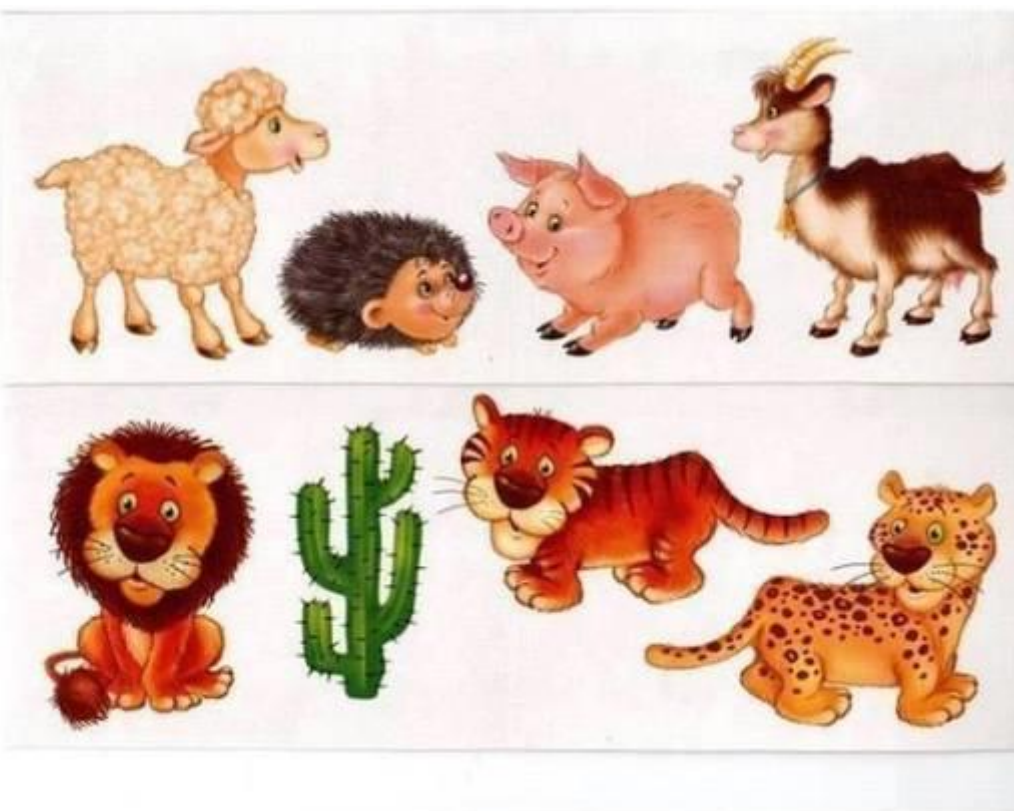
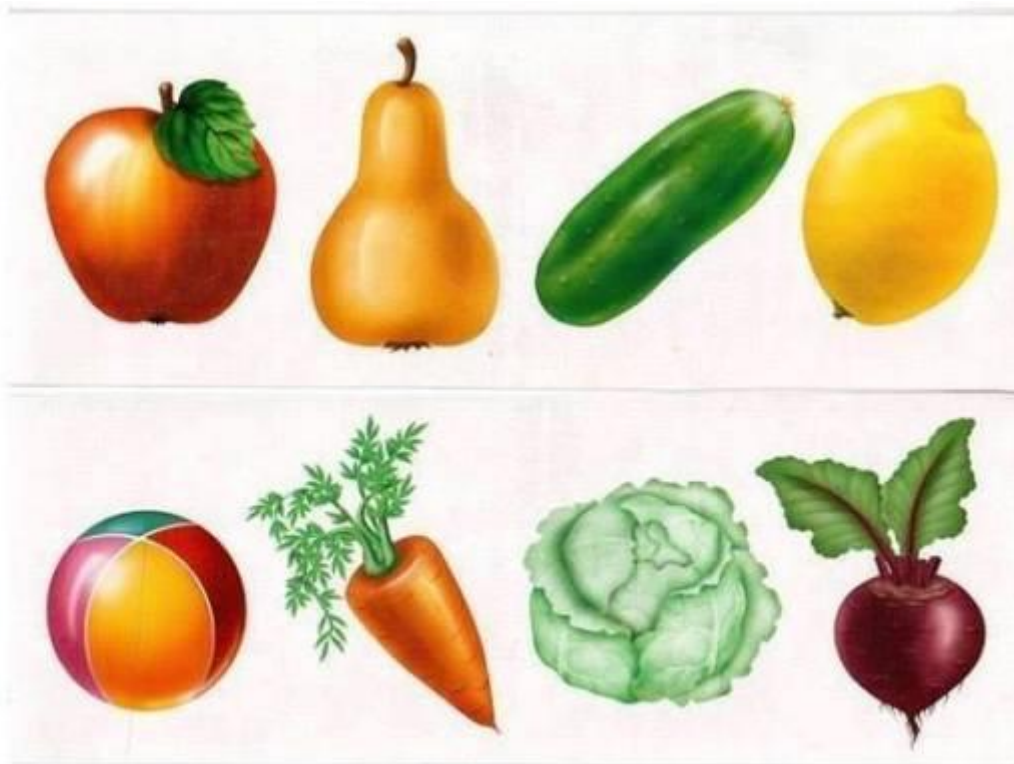
Desfășurarea activității:

Se cere elevului să:

- Descrie imaginile prezentate;
- Găsească elemente specifice din fiecare categorie de elemente prezentate (legume și fructe, animale, obiecte de îmbrăcăminte, ființe)

1. Precizarea sarcinilor de lucru și a instrucțiunilor de realizare: „Vezi desenul de mai jos? Privește-l cu atenție și găsește care imagine nu se potrivește. De ce nu se potrivește? Încercuiește-l!

2. Dirijarea învățării elevului: dacă elevul nu reușește să găsească elementele care nu se potrivesc în imaginile prezentate, vom putea veni cu întrebări ajutătoare.

ACTIVITATEA 5 - GĂSEȘTE UMBRA/ GĂSEȘTE PERECHEA

SCOP : Dezvoltarea atenției vizuale

Obiective specifice:

- + Să detașeze un element de fond;
- + Să analizeze detaliat și să formeze imagini mintale;
- + Să analizeze particularitățile imaginilor prezentate;
- + Să întărească legătura rapidă între procesarea mintală și actul motric.

Desfășurarea activității:

Elevul va fi îndrumat să:

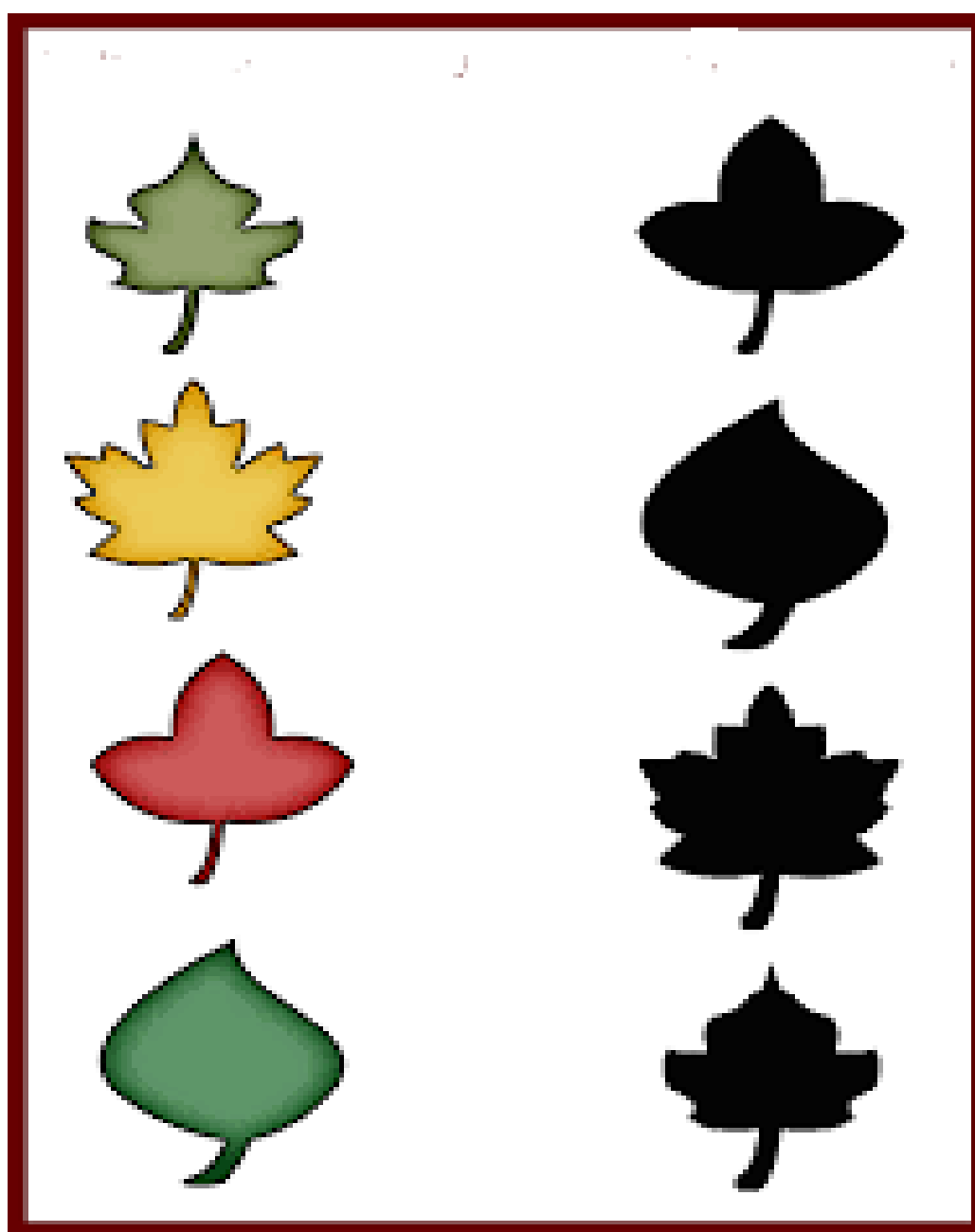
- descrie unele imagini prezente
- analizeze imaginile pe baza unor întrebări ajutătoare astfel încât să descopere umbrele și perechile imaginilor.

1. Precizarea sarcinilor de lucru și a instrucțiunilor de rezolvare a sarcinilor:

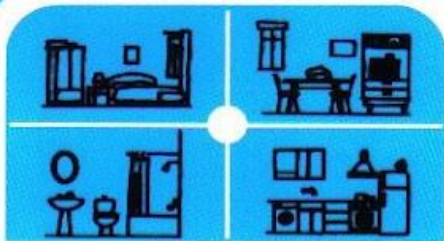
- Ce vezi în desenul de mai jos? Privește cu atenție imaginile și încearcă să vezi care este umbra fiecărei imagini din desen. Fii atent la contur.
- Unește fiecare imagine cu umbra care se potrivește.

2. Dirijarea învățării elevului: În cazul în care elevul nu reușește să facă legătura între imagini și umbrele lor, îl îndrumăm să ia pe rând fiecare imagine și analizăm împreună corespondențele pe care nu reușește să le realizeze. Apoi se reia sarcina, de această dată fără sprijin până la finalizarea fișelor de lucru.

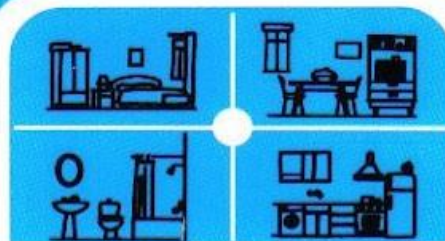
Găsește umbra

Ce se potrivește

Bucatarie

Camera de zi

Cos de gunoi

Creioane

Dupa cum se observa, exista un model dupa care se repeta imaginile.

In coloana din dreapta trebuie sa identifici si sa colorezi obiectul care ar trebui sa urmeze.

Bibliografie:

Gherguț, Alois, (2001), *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii de educație integrată*, Editura Polirom, Iași

Gherguț, Alois,(2006), *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*,Editura Polirom, Iași

Kranowitz,Carol Stock (2012), *Copilul desincronizat senzorial*, Editura Frontiera, București

Sitografie

<https://images.serch.yahoo.com>

<http://www.scribube.com>

<https://www.google.ro/search=gaseste+diferentele+din+imagini&rl>

<https://www.google.ro/search=labirinturi+jocurirlz>